

Januš Golec:

Pagatl.

(Iz življenja in žalostne smrti udomačenega lisjaka.)

Se ne spominjam več, ob kakih prilikah smo kurili pred vojno pri Sv. Pankraciju na Kozjaku kres. Pri plamtečem kresu mi je ponudil stari Kočnik iz vreče kot mače malega lisjaka. Živalca je samo pihala, bila krotka in sem jo zbasal v žep na sukni.

Po vstopu v svojo kaplansko sobo sem privezal lisjače za motvoz k svoji postelji, da mi ne bi ušlo v noči. Drugo jutro je bil odgrizen motvoz, lisjaka nikjer, čeravno so bila okna ter vrata prav skrbno zaprta. Pretaknil sem bogzna kolikokrat celo sobo, zaman. V noči, ko sem spal, me je prebudilo kraspanje v žimnici pod menoj. Nekaj je grizlo, kraspalo in zopet je bila popolna tišina.

Ravno o remšniški kaplaniji je zapisal rajni župnik Jurij Zmave v kroniko, da tamkaj straši prav opasno. Domišljija o nočnih strahovih me je nagnala čisto pod odejo, ko se je ponovilo pod menoj rožljanje, ki je bilo resnično in ne kake sanje, ker sem bil vzbujen bolj nego kedaj po dnevu. Skočil sem iz postelje, prižgal luč, dvignil žimnico iz postelje, posvetil med peresa in izza teh me je pozdravilo dvoje lisičjih očesc. Lisjaček se je bil zatekel med peresa v žimnici in me strašil. Izvlekel sem ga, privezal ponovno za postelj in tako sem ga našel tudi drugo jutro.

Največjega veselja s tem mladim lisjakom nisem imel jaz, pač pa moj župnik, kateremu sem podaril rade volje živalco. Lisjak je dobil ime Pagatl, bil je čisto krotek in jedel je vse, kar se mu je dalo. Že koj skraja se je znal postaviti po robu s pihanjem mačkom in psom. Omenjene domače živali so se kmalu navadile na novega gosta in ga pustile pri miru, ker je užival posebno dejansko ljubezen od strani g. župnika. Ženske niso bile navdušene za lisičjega župnikovega ljubčka, saj je para preveč smrdel in ni bil nič kaj snažen. Rasel je hitro ter postajal za kuhinjo vedno večja nadloga. Tudi g. župnik je pristal s časom na to, da se Pagatla priklene na dolgo verigo in ga prestavi iz kuhinje v klet na dvorišču, kamor so shranjevali po zimski repu za svinje. Lisjak je bil na tako dolgi verigi, da je segla doli v klet in še precej daleč na dvorišče. Ko mu je bila enkrat omejena svoboda z verigo, je ostal Pagatl krotek le za domače, katere je vse poznal dobro, nad tujcem je pa jezorito zapihal in mu kazal zobe. Klet je celo prekopal, a najrajši je sedel pred kletjo na leseni kladi in opazoval od tamkaj v vsej ponižnosti kure, gosi, race in pava, ki je vozil svojo ošabno kočijo med kuretino. Ako je znal pretkanec lisičji, da ga je opazovalo od daleč človeško oko, je kure samo poželjivo gledal, storil ni nobeni prav nič žalega. Kakor hitro je bil čisto sam, je planil med kokiši s klade in bliskoma je izginil s kurjo pečenko v klet. Zanimivo ga je bilo opazovati, ako so mu dali kuhane svinjske kožice (ki se odrežejo od špeha). Teh ni pojedel, ampak jih hranil kot vabo za kurji lov. Kakor hitro se je čutil neopazovanega, je smuknil z glavo za zgoraj omenjeno klado, nategnil jermen na vratu in se prikazal izza klade brez verige v polni prostosti. V gobec si je natlačil kožice in jih raznesel po dvorišču tako daleč, kakor je segla dolžina njegove verige. Ko je opravil ta posel, je bil za klado in od vratu mu je bingljala veriga. Sedel je na svoj opazovalni stolec in motril čisto miroljubno kurje kraljestvo. Petelin je iztaknil nastavljenе kožice in poklical svoje družice na pojedino. En prestrašeni kokodajsk in Pagatl je smuknil v klet s slastnejšo pečenko, nego so bile kuhane svinjske kožice. Upal se je vedno le nad kure, ne nad gosi, race ali celo nad pava. Ta pretkani lov na kure je bil v največjo zabavo g. župniku, ženske so bile pa drugega mnenja in v župnikovi odsotnosti je občutil Pagatl večkrat, kaj sta glad in poleno preko hrpta.

Iz malega lisjaka se je razvil že po enem letu močen ter dobro rejen lisjak, katerega je hodilo vse gledat in se čuditi njegovi krotkosti. Vsak župnikov gost je bil povabljen, da si je ogledal Pagatla in pohvalil njegove talente. Enkrat se je divil nad lisjakom agent, ki je prodajal one znane alfa-kotle. Dekla je božala Pagatla po glavi, ta je sedel na kladi in se zadovoljno dobrikal svoji znaniki. Stegnil je roko proti lisičji glavi še ta agent. Ni utegnil živali niti se dotakniti, že mu je pregrznil lisjak kazalec na desni roki skož in skož. Dedec je zakričal, izdril z vso silo svoj prst izpod lisičjih zob, si obližnil kri iz rane, vtaknil

obgrizeno roko v žep in bežal preko dvorišča v bližnjo gostilno.

Tujcev Pagatl ni maral, napram domačim je bil čisto krotek in od treh domačih psov, od katerih sta bila dva lovska, se ni zmenil nobeden za udomačenega lisjaka.

Haska od razvajene živali ni bilo nobenega, pač pa prav izdatna izguba glede kurjega ropa. Kljub temu je ostal Pagatl v največji milosti pri g. župniku, ki mu ni samo privoščil neumnih kur, da, smejal se je na ves glas, če je videl lisjaka, kako je čapnil po kuri in hušnil v klet.

Pagatla smo imeli že cela tri leta in si lahko vsakdo predstavlja, koliko kur je romalo v tej dobi skozi njegov roparski želodec.

In baš ono zimo, ko je stopil Pagatl v četrto leto, je g. župnik bolehal in moral zgodaj v postelj. Nekega prav mrzlega večera je lisjak odtrgal verigo malo pod vratom in se sprehajal ter kajal čisto prosto po dvorišču. Dekla je držeča ulovila in zvezala pretrgani lanec z žico. Krog 11. ure v noči je bil mrcina zopet samo s koččekom verige na dvoru in tedaj bi ga bil moral iti jaz prikolepat. Ko me je klicala gospodinja, naj bi ugnal zverino, sem se potuknil, kakor bi ne slišal, ker sem bil uverjen, da Pagatl ne more preko plota in ga bom priklenil jutraj, predno bom šel maševat.

Drugo jutro mi je zginil lisjak čisto iz skrbi in odpravil sem se v cerkev, ne da bi bil pogledal na dvorišče. Stopivši po službi božji iz zakristije, sem ugledal že od daleč Avbrehtovega Mundeka, ki je nesel za zadnji nogi na palici preko rame veliko lisico, kateri je bingljajal kos verige od vratu.

Ta pogled mi je pojasnil žalostno usodo našega Pagatla in zelo me je zaskrbelo, kaj bo rekel g. župnik. Zmuzal sem se skozi vrata na župnišču in jo ubral kar preko stopnic v svojo sobo. V pisarni je pokašljeval Pagatlov krušni oče, ko je vstopil fant z lisjakom preko rame. G. župnik kot lovec je bil vesel lisičjega plena in pogladil lepo in veliko žival preko hrpta. Na poti od repa proti vratu je zadela župnikova roka na jermen krog vratu in na bingljajoči kos verige. Gospod se je ustrašil in kriknil bolešno: »To je moj Pagatl!«

Dečko je razlagal nedolžno, kako se je zmotil lisjak v temni noči med njihove gosi v hlevu in bil tako drzen, da niti bežal ni pred psom, ki se je zaganjal vanj. Lajanje psa je spravilo vse po koncu. Lotili so se ponočnjaka z vilami in ga pobili do smrti. G. župnik je poslušal mirno poročilo o žalostni smrti več nego triletnega Pagatla, ni fantu nič zameril, ker mu ni ubil nalašč najdražje živali, še goldinar mu je dal, ker je prinesel ubito žrtev v župnišče.

Župnik je dobro znal, kdo je kriv smrti Pagatla in sva jih tudi slišala z gospodinjo, kakor sva pač zaslužila radi malomarnosti. Zažugano nama je bilo, da ne bo prihodnjo pomlad na farovškem dvorišču samo eden Pagatl, ampak več, če tudi bodo pomorili vse kure, gosi, race in celo še pava.

Potrti gospod se je kujal nekaj časa nad menoj, niti posmihati se nisem upal njegovi žalosti ter užaljenosti.

Po sreč in odkrito povedano, jaz sem bil Pagatlove smrti vesel, ker je tudi moj želodec prijatelj kurje pečenke in ne samo lisičji.

Žalovanje za rajnim Pagatom se je poleglo primeroma hitro, ker čas ozdravi vse, vendar g. župnik kljub pretnji ni naročil ubitemu lisjaku nobenega naslednika.

VOZNI RED

veljaven od 15. maja 1927 se dobi v prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA v Mariboru. Cena za komad Din 2.—.

LEPO POSESTVO

z pritiklinami, spadajoče v zapuščino po Janezu Deželak, pd. Ivšek, iz Kuretnega pri Laškem, kakor tudi premičnine se proda na prostovoljni sodni prodaji na licu mesta v Kuretne v nedeljo, dne 12. junija 1927, ob 2. uri popoldne, skupno ozir. posamezno. Skupna izklicna cena je 200.000 Din. Zraven spada tudi lep gozd v približni izmeri 60 oralov. Natančnejši pogoji se izvedo pri notarju dr. Francu Prislanu v Laškem. 760

Molitveniki — najlepše birmansko darilo.

Vsem botrom in botram priporočamo, da dajo namesto ali pa vsaj poleg drugih spominkov na sv. birmo gotovo tudi molitvenik. Ker pa je na dan sv. birme najbolj nerodno se prerivati pri stojnicah in knjige pregledovati, zato si raje kar naročite katerega izmed sledečih molitvenikov iz Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5:
Pri Jezusu, rd. obr. 9 Din, zl. obr. 15, 28, 38, 42 30, 54 Din.
Češčena Marija, rd. obr. 16 Din, zl. obr. 18, 19, 47, 52 Din.
Rajski glasovi, zl. obr. 39, 43, 46, 52, 58, 62 Din.
Nebesa, naš dom, zl. obr. 52, 60, 68, 80, 90 Din.
Oče naš, rd. obr. 8.75 Din, zl. obr. 22, 30, 35 Din.
Angelček, rd. obr. 7.50 Din, zl. obr. 26, 32, 23, 34, 40 Din.
Kam greš, rd. obr. 10 Din, zl. obr. 22, 30 Din.
Ključek nebeški, rd. obr. 20 Din, zl. obr. 25 Din.

K Materi, rd. obr. 21 Din, zl. obr. 25 Din.
Slava božja, rd. obr. 7 Din, zl. obr. 13, 15 Din.
Bogu, kar je božjega, rd. obr. 18 Din, zl. obr. 30 Din.
Kruh življenja, rd. obr. 12 Din, zl. obr. 28 Din.
Hoja za Kristusom, rd. obr. 16 Din, zl. obr. 24 Din.
Zdrava Marija, rd. obr. 15 Din, zl. obr. 22, 30, 40, 44 Din.
Jezus na Križu, rd. obr. 18 Din, zl. obr. 30 Din.
Bog s Teboj, zl. obr. 16, 18 Din.
Kvišku srca, zl. obr. 28, 43 Din.
Večna molitev, rd. obr. 40 Din, zl. obr. 60 Din.
Za Jezusom, zl. obr. 30 Din.
Svetilnik na morju življenja, zl. obr. 20 Din.
Zgodi se Tvoja volja, rd. obr. 22 Din, zl. obr. 50, 40 Din.

Isti molitveniki se dobijo tud v podružnici Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

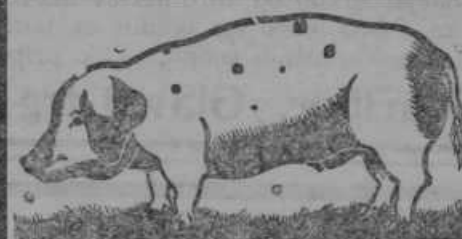
Krapinske Toplice

pri Zagrebu Hrvatska, 42° C termalna voda in blato, zdravi reuma, išias, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatni popust od redne sezonske cene, poleg tega še poseben dogovor za 20 dnevno bivanje za paušalno ceno od 1280 Din (stanovanje, kopalje, oskrba, vse pristojbine in zdravnik). Početek sezone 15. majnika.

Podrobna obvestila in prospekte daje kopaljska uprava. 528

Naznanjam, da sem prevzela po mojem možu vodstvo trgovine, ter se priporočam cenj. občinstvu za nadaljno naklonjenost kakor je bila do sedaj izkazana naši trgovini. Prevzamem vsa popravila warske in zlatarske stroke, ter jamčim za ceno in solidno delo.

ANTONIJA STOJEC
URARSKA TRGOVINA
MARIBOR, JURČIČEVA UL.

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenju rdečice se je izkazal v nestetih slučajih kot edino uspešno zdravilo

SADNIKARJEV ZDRAVILNI PRAŠEK ZOPER OBOLLENJE PRAŠIČEV. To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo, očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rezo zdravim živalim ter pri obolenih pravočasno uporabljen zabrani rdečico. Previden rejec imej ta prašek vedno doma! 1 zavoj 12.- Din, 10 zav. 100 Din, preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštnine prosto, sicer po povzetju. Izdeluje in razpošilja z natančnim navodilom samo **Lekarna Mr. Stanko Hočevar, Vrhnika št. 101.** V zalogi so vsa druga zdravila! 758

Da se mi fine otročje nogavice ne pokvarijo, ker imam ogromno zalogo, prodam iste začasno po čudovito nizki ceni
R. Stermecki, Celje

Vaš denar naložite najbolj varno in dobičkanosno v POSOJILNICI V VOJNIKU

r. z. z. n. z.

ki Vam obrestuje proste vloge po 6% in vezane po dogovoru. Retni in invalidni davek plačuje posojilnica iz lastnega. 600

Točna in solidna postrežba!

Ustan. 1909.

Kilne pase

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumičevе nogavice in obveze za krčene žile. Umetne noge in roke, korse, berge, podloge za ploske noge, suspenzorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

Franc Podgoršek, bandažist, Maribor

Slovenska ulca 7.

154

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

SOMIŠLJENIKI
štrite naš list!!!!

TEZAKOVO HRANILNO IN ZDRAVIL. OLJE ZA ŽIVINO

je najboljšo sredstvo za okrepjenje zahirane živine, o čemer govori že več sto pohvalnic. Naročite za poskušnjo vsaj ene ročko od 5 kg za 125 Din pri tvrdki

M. TEZAK, ZAGREB, 244 Gunduličeva 13.

KOSE

vseh najboljših vrst, vse zajamčene **SRPE,**

motike in drugo poljsko orodje kupite po najnižjih cenah pri 689

Jos. Jagodič-u
Celje, Glavni trg

Naznanilo.

Tvrdka JANKO KLUN iz Slovenjgradca naznanja cenjenemu občinstvu, da otvori v Prevalju v lastni hiši bivšega trgovca ZIMERLA svojo popolnoma novo opremljeno in bogato založeno trgovino z novim najmodernejšim blagom

s 1. jun. 1927

Cene zmerne! Postrežba najsolidnejša. Za cenj. in obilni obisk se najtopleje priporoča **JANKO KLUN s. r.**

761

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Razpis natečaja.

Cerkveno-konkurenčni odbor Sv. Rok ob Sotli razpisuje natečaj za kleparska dela za pokritje stolpa. Stroški so proračunjeni na 25.000.— Din. Ponudniki naj se oglasijo do 12. junija 1927 pri podpisnem načelniku.

765 Načelnik: FRIC.